

5.2.5 แผนการติดตามตรวจสอบด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรประมง

1. หลักการและเหตุผล

อ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่เป็นอ่างเก็บน้ำที่ราษฎรในพื้นที่ร้องขอให้กรมชลประทานดำเนินการก่อสร้าง เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนของราษฎรในการแก้ปัญหา น้ำแล้งและน้ำหลาก โดยอ่างเก็บน้ำมีระดับการเก็บกักปกติ +631.00 ม.รทก. มีพื้นที่ประมาณ 880 ไร่ เก็บกักน้ำได้ 20.41 ล้านลูกบาศก์เมตร กิจกรรมการก่อสร้างโครงการอ่างเก็บน้ำ อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำผิวดินส่งผลถึงสิ่งมีชีวิตทางน้ำในระดับต่างๆ ของห่วงโซ่อาหารที่มีผลกระทบต่อทรัพยากรประมง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพนิเวศจากน้ำไหลเป็นน้ำนิ่ง ดังนั้นจึงควรดำเนินการติดตามตรวจสอบผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อสภาพนิเวศวิทยาทางน้ำ รวมถึงกิจกรรมทางการประมงทั้งในระยะก่อสร้างและระยะดำเนินการ เพื่อให้สามารถแก้ไขและลดปัญหาผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้ ซึ่งข้อมูลผลกระทบ (after impact) ที่เกิดขึ้นกับสิ่งมีชีวิตทางน้ำในระดับต่าง ๆ อาทิ จำนวนชนิดปลาและสัตว์น้ำอื่น ๆ ปริมาณผลผลิตของแม่น้ำ ปริมาณอาหารธรรมชาติ (ชนิด ปริมาณแพลงก์ตอนและปริมาณสัตว์หน้าดิน) ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาใช้เปรียบเทียบกับชุดข้อมูลก่อนการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ (before impact) ต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบการเปลี่ยนแปลงของสภาพนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรสิ่งมีชีวิตในน้ำที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพนิเวศจากน้ำไหลเป็นน้ำนิ่ง
2. เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรการลดผลกระทบต่อนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรประมงจากการดำเนินโครงการ

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดลำพูน กรมประมง

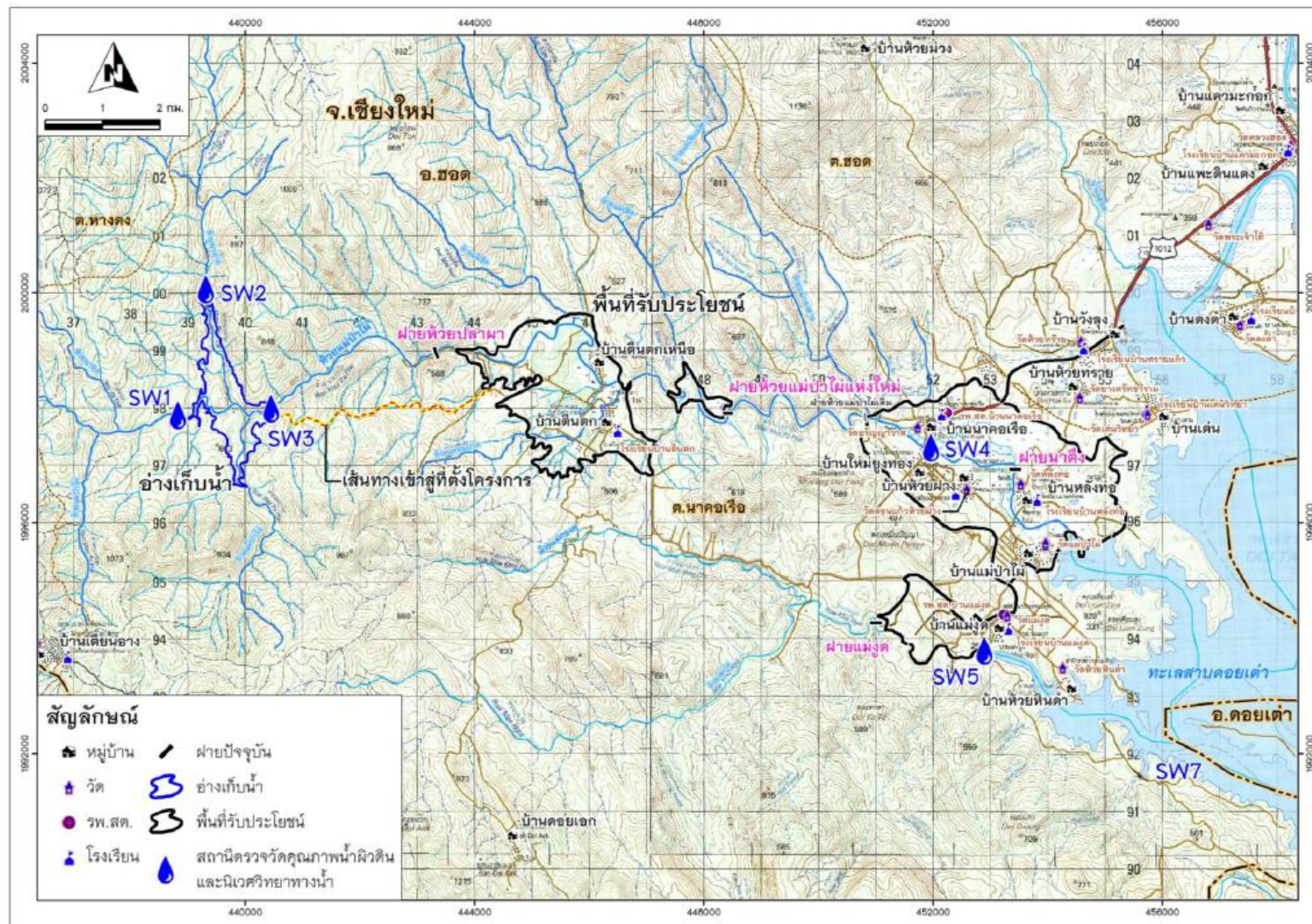
4. งบประมาณ 350,000 บาท

5. ระยะเวลาการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

6. พื้นที่ดำเนินงาน

ตารางที่ 5.2.5-1 เขตพื้นที่และสถานีเก็บตัวอย่างด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรการประมง จำนวน 8 สถานี

สถานี	พิกัด	
	X	Y
1. ห้วยแม่ป่าไผ่ บริเวณเหนืออ่างเก็บน้ำ	438823	1997874
2. ห้วยผาลาด บริเวณเหนืออ่างเก็บน้ำ	439315	2000066
3. ห้วยแม่ป่าไผ่ บริเวณห้วยงาน	440453	1997988
4. ห้วยแม่ป่าไผ่ บริเวณบ้านตีนตก	444792	1998733
5. ห้วยแม่ป่าไผ่ บริเวณฝายนาตึง	453401	1996669
6. ห้วยแม่จูด บริเวณบ้านแม่จูด	452899	1993803
7. ห้วยจูดบรรจบห้วยแม่ป่าไผ่และห้วยแม่จูด	456861	1992214
8. ห้วยสาขาห้วยแม่ป่าไผ่	441677	1997974

รูปที่ 5.2.5-1 แผนที่เขตพื้นที่และสถานีเก็บตัวอย่างด้านนิเวศวิทยาทางน้ำและทรัพยากรการประมง จำนวน 8 สถานี

7. กิจกรรมการดำเนินงาน

7.1 การตรวจสอบองค์ประกอบทางชีววิทยาของระบบนิเวศวิทยาแหล่งน้ำ

โดยสำรวจเบื้องต้นในเดือนกุมภาพันธ์ 2567 สุ่มเก็บตัวอย่าง 1 ครั้ง ในเดือนมิถุนายน 2567 และครั้งที่ 2 กำหนดดำเนินการสำรวจในเดือนสิงหาคม 2567

7.2 เขตพื้นที่และสถานีเก็บตัวอย่าง

โดยทำการสำรวจองค์ประกอบทางชีววิทยาของระบบนิเวศวิทยาแหล่งน้ำรวมเบื้องต้น โดยสถานีต่างๆ มีสภาพแวดล้อมดังแสดงในรูปที่ 5.2.5-2

7.3 ระบบนิเวศวิทยาแหล่งน้ำ

ตัวอย่างที่เก็บเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ แพลงก์ตอนพืช แพลงก์ตอนสัตว์ สัตว์หน้าดิน และพันธุ์ปลา

จุดเก็บตัวอย่าง 1 ห้วยแม่ป่าไผ่ บริเวณเหนืออ่างเก็บน้ำ

จุดเก็บตัวอย่าง 2 ห้วยผาลาด บริเวณเหนืออ่างเก็บน้ำ

จุดเก็บตัวอย่าง 3 ห้วยแม่ป่าไผ่ บริเวณห้วยงาน

รูปที่ 5.2.5-2 สภาพแวดล้อมสถานีต่างๆ ที่ทำการสำรวจเบื้องต้นในเดือนกุมภาพันธ์ 2567

7.4 สํารวจชนิด ปริมาณปลา วิธีการดังต่อไปนี้ Ricker (1968)

7.4.1 กําลังการผลิตทางการประมง หรือ standing crop (ปริมาณของสัตว์น้ำทั้งหมดที่มีอยู่ในขณะใดขณะหนึ่ง) ใช้วนตาถึขนาดตา 0.5 เซนติเมตร ยาว 25 เมตร ล้อมปิดลํานํ้าเป็นวงได้พื้นที่ประมงเป็นตรม. ปลาที่จับได้นํามาจํานกชนิดด้วยวิธีของ Rainboth (1996) ชั่งนํ้าหนักตัวโดยใช้หน่วยเป็นกรัมที่ทศนิยม 1 ตําหน่ง วัดความยาวตัวโดยใช้หน่วยเป็นเซนติเมตร ข้อมูลที่ได้นํามาไปคํานวณหานํ้าหนักสัตว์นํ้าต่อหน่วยพื้นที่

7.4.2 ประสิทธิภาพอัตราการจับสัตว์น้ำของเครื่องมือประมง หรือ CPUE (catch per unit of effort) ใช้ชุดเครื่องมือช่ายซึ่งประกอบไปด้วยช่าย 6 ขนาดช่องตา ได้แก่ 20 30 40 55 70 และ 90 มิลลิเมตร ผูกต่อกันเป็น 1 ชุดเครื่องมือ วางช่ายดักจับปลาในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดเป็นเวลา 1 คีน (ประมาณ 12 ชั่วโมง) ปลาที่จับได้นํามาจํานกชนิดด้วยวิธีของ Rainboth (1996) จากนั้นวัดความยาวตัวโดยใช้หน่วยเป็นเซนติเมตร ชั่งนํ้าหนักตัวใช้หน่วยเป็นกรัมที่ทศนิยม 1 ตําหน่ง บันทึกข้อมูลตามจุดสำรวจและข้อมูลที่ได้นํามาไปคํานวณหาปริมาณอัตราการจับสัตว์นํ้าต่อหน่วยเวลา

$$\text{C.P.U.E. (กรัม/พื้นที่ช่าย 100 ตร.ม./คีน)} = \frac{\text{นํ้าหนักสัตว์นํ้าที่จับได้ (กรัม)}}{\text{ระยะเวลาที่ทำการประมง}}$$

7.4.3 ศึกษาความสมบูรณ์เพศในปลา จํานวนไม่น้อยกว่า 5 ครั้ง/ปี รวบรวมตัวอย่างปลาที่ซื้อจากชาวประมง นํามาไปดำเนินการตรวจสอบและจํานกชนิดตามหลักอนุกรมวิธานด้วยหนังสือและเอกสารวิชาการ ทางอนุกรมวิธานตามเอกสารอ้างอิง เช่น ภาสกร (2557), คณะประมง (2533), Nelson (2016), Rainboth (1996) ฯลฯ เพื่อดูชนิดและการสืบพันธุ์ของปลา (ระยะเจริญพันธุ์ (maturity stage) และค่าดัชนีความสมบูรณ์เพศในปลา (Gonadosomatic Index, GSI))

7.5 การตรวจสอบระยะการเจริญพันธุ์ด้วยตาเปล่า (maturity stage)

ระยะที่ 1 virgin เป็นระยะปกติของอวัยวะสืบพันธุ์ปลา ยังไม่มีการวิวัฒนาการรังไข่และถุงนํ้าเชื้อมีขนาดเล็กมาก อยู่ใกล้หรือแนบติดกับกระดูกสันหลัง

ระยะที่ 2 developing เป็นระยะที่อวัยวะสืบพันธุ์เริ่มวิวัฒนาการ ถุงนํ้าเชื้อมีสีขาวปนแดง ถุงนํ้าเชื้อและ รังไข่มีความยาว 1/2 หรือ 2/3 ของช่องท้อง

ระยะที่ 3 gravid ถุงนํ้าเชื้อและรังไข่ขยายเต็มช่องท้อง ถุงนํ้าเชื้อมีสีขาว ไข่มีลักษณะกลม มีเนื้อเยื่อยึดติดกัน เมื่อรีดส่วนท้องยังไม่ไข่ไหลออกมา

ระยะที่ 4 spawning เป็นระยะที่รังไข่และถุงนํ้าเชื้อเจริญเติบโตเต็มที่พร้อมที่จะวางไข่ หรือ อยู่ในเวลาที่กำลังจะวางไข่ ถุงนํ้าเชื้อและรังไข่ขยายเต็มช่องท้อง ถ้ารีดดูจะมีไข่และนํ้าเชื้อไหลออกมา ไข่มีลักษณะกลม สม่ําเสมอและโปร่งใส

ระยะที่ 5 spent เป็นระยะที่ปลาวางไข่แล้ว ถุงนํ้าเชื้อและรังไข่จะเหี่ยวแฟบมีสีแดง อาจมีไข่สีขุ่นๆ เหลืออยู่เล็กน้อยในลักษณะที่ถูกดูดซึมไป โดยให้ระยะที่ 1 – 2 คือ ระยะก่อนเจริญพันธุ์ (Immature) และระยะที่ 3 – 5 คือ ระยะเจริญพันธุ์ (mature)

7.6 สำรวจแพลงก์ตอน แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

7.6.1. แพลงก์ตอนพืช

1. เก็บตัวอย่างเชิงคุณภาพ (qualitative) เพื่อทราบชนิดของแพลงก์ตอนพืช และมีแพลงก์ตอนพืชชนิดใดเป็นชนิดเด่น

- วัดระดับความลึกของน้ำ
- นำถุงลากลากแพลงก์ตอนที่มีขนาดช่องตา 20 ไมครอน ที่ประกอบด้วยเชือกยาวที่มีเครื่องหมายบอกระยะทุก ๆ 50 เซนติเมตร และมีตุ้มน้ำหนักผูกอยู่ที่ส่วนปลายถุงลากลากแพลงก์ตอน
- ลากในน้ำตามแนวตั้ง จากบริเวณเหนือพื้นน้ำขึ้นมาถึงผิวน้ำ โดยไม่ให้ถุงลากลากแพลงก์ตอนสัมผัสพื้นน้ำ จำนวน 3 ครั้ง ใส่ลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร
- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง
- เก็บรักษาตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 2% ใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) 2 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 98 มิลลิลิตร
- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนพืชในห้องปฏิบัติการ โดยดูดตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Prescott (1962); Shirota (1966); Mizuno (1968); ลัดดา (2544) และศิริและคณะ (2544)

2. เก็บตัวอย่างเชิงปริมาณ (quantitative) เพื่อทราบความหนาแน่น โดยมีหน่วยเป็น เซลล์/ลิตร หรือ เซลล์/ลูกบาศก์เมตร (ใช้เป็นเซลล์ในกรณีที่มีการนับทุกเซลล์) หรือ หน่วย/ลิตร หรือ หน่วย/ลูกบาศก์เมตร (ใช้เป็นหน่วยในกรณีที่มีการนับคละกันไปโดยที่ไม่ได้นับทุกเซลล์)

- วัดระดับความลึกของน้ำ
- ใช้กระบอกเก็บตัวอย่างน้ำหรืออุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำที่ทราบปริมาตรแน่นอน เก็บตัวอย่างน้ำที่ระดับผิวน้ำ และกลางน้ำ ในแต่ละระดับจำนวน 3 ซ้ำ ในกรณีที่พื้นที่เก็บตัวอย่างน้ำต้นอาจใช้ถังพลาสติก/กระบอกเก็บน้ำ/Patalas ที่ทราบปริมาตร ตักน้ำแทนได้ โดยตักน้ำปริมาตรไม่ต่ำกว่า 20 ลิตร กรองผ่านถุงลากลากขนาดตา 20 ไมครอน สามารถลด-เพิ่มปริมาตรลงได้โดยให้สังเกตจากสีของน้ำในถุงกรอง
- จดบันทึกปริมาตรน้ำที่นำมาใช้ในการกรอง ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง
- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง
- เก็บรักษาตัวอย่าง ใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) 2 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 98 มิลลิลิตร ดังนั้น ตัวอย่างที่ใส่ 40% ฟอร์มาดีไฮด์ แล้วจะมีความเข้มข้น 4%
- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนพืชในห้องปฏิบัติการ โดยวัดปริมาตรน้ำในขวดตัวอย่างและจดบันทึก จากนั้นดูดตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Prescott (1962); Shirota (1966); Mizuno (1968); ลัดดา (2544) และศิริ และคณะ (2544) พร้อมนับจำนวนแพลงก์ตอนแต่ละชนิด และนำมาคำนวณตามสูตรดังนี้

$$\text{ปริมาณแพลงก์ตอนใน 1 ลิตร} = \frac{\text{ปริมาตรในขวดเก็บตัวอย่าง (ml)} \times \text{จำนวนแพลงก์ตอนในปริมาตร 1 ml}}{\text{ปริมาตรของน้ำตัวอย่างที่เก็บมากรอง (L)}}$$

7.6.2 แพลงก์ตอนสัตว์

1. เก็บตัวอย่างเชิงคุณภาพ (qualitative) เพื่อทราบชนิดของแพลงก์ตอนสัตว์ และมีแพลงก์ตอนสัตว์ชนิดใดเป็นชนิดเด่น

- นำลูกลากแพลงก์ตอนที่มีขนาดช่องตา 100 ไมครอน ที่ประกอบด้วยเชือกยาวที่มีเครื่องหมายบอกระยะทุก ๆ 50 เซนติเมตร และมีตุ้มน้ำหนักผูกอยู่ที่ส่วนปลายลูกลากแพลงก์ตอน
- ลากในน้ำตามแนวตั้ง จากบริเวณเหนือพื้นน้ำขึ้นมาถึงผิวน้ำ โดยไม่ให้ลูกลากแพลงก์ตอนสัมผัสพื้นน้ำ จำนวน 3 ครั้ง ใส่ลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร
- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง
- เก็บรักษาตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 4-10 % เช่น ใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) ประมาณ 5 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 100 มิลลิลิตร ตัวอย่างมีความเข้มข้นประมาณ 10 %
- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนพืชในห้องปฏิบัติการ โดยวัดปริมาตรน้ำในขวดตัวอย่างและจดบันทึก จากนั้นดูดตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Sminov (1971); Koste (1978); Segers and Snoamuang (1994); Segers (1995 & 1998) ; ลัดดา (2544) และ ธนาภรณ์ และ วิชมัย (2550)

2. เก็บตัวอย่างเชิงปริมาณ (quantitative) เพื่อทราบความหนาแน่น โดยมีหน่วยเป็น ตัว/ลิตร หรือ ตัว/ลูกบาศก์เมตร

- วัดระดับความลึกของน้ำ
- ใช้กระบอกเก็บตัวอย่างน้ำหรืออุปกรณ์เก็บตัวอย่างน้ำที่ทราบปริมาตรแน่นอน เก็บตัวอย่างน้ำที่ระดับผิวน้ำ กลางน้ำ และใกล้พื้นน้ำ ในแต่ละระดับจำนวน 3 ซ้ำ ในกรณีที่พื้นที่เก็บตัวอย่างน้ำตื้นอาจใช้ถังพลาสติกที่ทราบปริมาตร ตักน้ำแทนได้ โดยตักน้ำปริมาตรไม่ต่ำกว่า 20 ลิตร กรองผ่านลูกลากแพลงก์ตอนขนาดตา 100 ไมครอน สามารถลด-เพิ่มปริมาตรลงได้โดยให้สังเกตจากสีของน้ำในถุงกรอง จดบันทึกปริมาตรน้ำที่นำมาใช้ในการกรอง ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง
- เก็บตัวอย่างน้ำลงในขวดเก็บตัวอย่างที่มีฝาปิด 2 ชั้น ปริมาตร 150-250 มิลลิเมตร ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง วันที่เก็บตัวอย่าง
- เก็บรักษาตัวอย่างให้มีความเข้มข้น 4-10 % เช่น ใช้ฟอร์มาลีนเข้มข้น (40% ฟอร์มาดีไฮด์) ประมาณ 5 มิลลิลิตร ต่อปริมาตรน้ำตัวอย่างที่มีแพลงก์ตอน 100 มิลลิลิตร ตัวอย่างมีความเข้มข้นประมาณ 10 %
- นำตัวอย่างมาทำการจำแนกกลุ่มของแพลงก์ตอนในห้องปฏิบัติการ โดยวัดปริมาตรน้ำในขวดตัวอย่างและจดบันทึก จากนั้นดูดตัวอย่าง 1 มิลลิลิตรหยดลงบนสไลด์ ปิดด้วยแผ่นปิดสไลด์ จำแนกชนิดผ่านกล้องจุลทรรศน์กำลังขยาย 4, 10, 40 และ 100 เท่า ใช้เอกสารอ้างอิงได้แก่ Prescott (1962); Shirota (1966); Mizuno (1968); ลัดดา (2544) และศิริ และคณะ (2544) พร้อมนับจำนวนแพลงก์ตอนแต่ละชนิด

ปริมาณแพลงก์ตอนใน 1 ลิตร = $\frac{\text{ปริมาตรในขวดเก็บตัวอย่าง (ml)} \times \text{จำนวนแพลงก์ตอนในปริมาตร 1 ml}}{\text{ปริมาตรของน้ำตัวอย่างที่เก็บมากรอง (L)}}$

7.7 สํารวจชนิดสัตว์หน้าดิน

การเก็บและวิเคราะห์ตัวอย่างสัตว์หน้าดิน เป็นเก็บตัวอย่างเชิงคุณภาพ (quantitative) และเชิงปริมาณ (qualitative) เพื่อนำมาจำแนกชนิดโดยใช้เครื่องมือเก็บตัวอย่างสัตว์หน้าดินประเภท Ekman Grab ขนาด 15 x 15 ตารางเซนติเมตร จุดสุ่มตัวอย่างละ 3 ซ้ำ นำตัวอย่างจาก Grab มาร่อนหาสัตว์หน้าดินโดยใช้ตะแกรงร่อนขนาดช่องตา 500 ไมครอน จากนั้นนำตัวอย่างสัตว์หน้าดินที่ได้ใส่ลงขวดที่ติดป้ายระบุจุดเก็บตัวอย่าง และเก็บรักษาด้วยฟอร์มาลินที่ความเข้มข้น 10% นำกลับมาจำแนกชนิดในห้องปฏิบัติการโดยใช้กล้องกำลังขยายต่ำ จำแนกโดยใช้หนังสือ Brandt (1974) และ Usinger (1968)

8. ผลการดำเนินงาน

ความก้าวหน้าการดำเนินงาน จากผลการสำรวจเบื้องต้นในเดือนกุมภาพันธ์ ประจำปี 2567

8.1 ชนิดสัตว์น้ำ

การศึกษาดัชนีความสมบูรณ์เพศ (gonadosomatic index ; G.S.I.) ผลการการสุ่มตัวอย่างปลามาศึกษาการพัฒนารูปร่างของรังไข่ และประเมินระยะพัฒนาการของไข่ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน พ.ศ.2567

ตารางที่ 5.2.5-2 ผลการศึกษาการพัฒนารูปร่างของรังไข่ปลา สํารวจตามโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่ฯ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน พ.ศ.2567

ชื่อไทย	ชื่อวิทยาศาสตร์	ระยะก่อนเจริญพันธุ์			ระยะเจริญพันธุ์	
		กุมภาพันธ์	มีนาคม	เมษายน	กุมภาพันธ์	เมษายน
แก้มขี้	<i>Systomus rubripinnis</i> (Val. in Cuv. & Val., 1842)			+		+
แขยงใบข้าว	<i>Mystus singaringan</i> (Bleeker, 1846)	+		+	+	
แขยงข้างลาย	<i>Mystus multiradiatus</i> Roberts, 1992			+		
แขยงหิน	<i>Pseudomystus siamensis</i> Regan, 1913			+		
แค้	<i>Bagarius</i> sp.			+		
แปบควาย	<i>Paralaubuca harmandi</i> Sauvage, 1883			+		+
แปบควาย	<i>Paralaubuca typus</i> Bleeker, 1864	+	+			
ไส้ตันตาขาว	<i>Cyclocheilichthys repasson</i> (Bleeker, 1853)			+		+
กตเทีลือง	<i>Hemibagrus spilopterus</i> Ng & Rainboth, 1999			+		
กตแก้ว	<i>Hemibagrus wyckioides</i> (Chaux & Fang, 1949)	+				

ตารางที่ 5.2.5-2 ผลการศึกษาการพัฒนารังไข่ปลา สํารวจตามโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน พ.ศ.2567 (ต่อ)

ชื่อไทย	ชื่อวิทยาศาสตร์	ระยะก่อนเจริญพันธุ์			ระยะเจริญพันธุ์	
		กุมภาพันธ์	มีนาคม	เมษายน	กุมภาพันธ์	เมษายน
กระแห	<i>Barbonymus schwanefeldii</i> (Bleeker, 1853)			+		
กระทิง	<i>Mastacembelus favus</i> Hora, 1923					+
กระมัง	<i>Puntioplites proctozysron</i> (Bleeker, 1865)		+	+		
กาดำ	<i>Labeo chrysophekadian</i> (Bleeker, 1850)			+		
ขี้ยอกหางเหลือง	<i>Mystacoleucus marginatus</i> (Valenciennes, 1842)	+			+	
ชีวกวาย	<i>Rasbora aurotaenia</i> Tirant, 1885			+		
ตะเพียนขาว	<i>Barbobyms gonionotus</i> (Bleeker, 1850)			+		
ตะเพียนทอง	<i>Barbonymus altus</i> (Gunther, 1868)			+		
สร้อยขาว	<i>Henicorhynchus siamensis</i> (Sauvage, 1881)	+	+	+		
สร้อยนกเขา	<i>Osteochilus vittatus</i> (Valenciennes, 1842)			+		
สังกะวาด	<i>Pangasius macronema</i> Bleeker, 1851		+			
สังกะวาดขาว	<i>Laloides longibarbis</i> (Fowler, 1934)			+		
หมูขาว	<i>Yasuhikotakia modesta</i> (Bleeker, 1865)			+		

จากการศึกษาระยะการพัฒนารังไข่และประเมินระยะพัฒนารังไข่ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน พ.ศ.2567 พบว่าปลาส่วนใหญ่มีการพัฒนารังไข้อยู่ในระยะก่อนเจริญพันธุ์ ซึ่งมีบางชนิดที่อยู่ในระยะเจริญพันธุ์ เช่น ปลาแก้มขี้ปลาแปบควาย ปลาไส้ตันตาขาว ปลากระทิง เพราะได้รับการกระตุ้นจากสภาพแวดล้อมที่มีความแปรปรวนทำให้เกิดการพัฒนาของไข่ไม่ตรงตามฤดูกาล

8.2 ชนิดพรรณไม้

ความหลากหลายและความชุกชุมของพรรณไม้ในพื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2567 จาก 3 สถานีเก็บตัวอย่าง พบพรรณไม้ทั้งหมด 9 ชนิด 7 วงศ์ (ตารางที่ 5.2.5-3) พรรณไม้ที่พบเป็นชนิดเด่น คือ ไมยราบยักษ์ (*Mimosa pigra*) บอน (*Colocasia esculenta*) และไคร้ (Homonoia riparia)

สถานีเก็บตัวอย่างที่พบความหลากหลายของชนิดพรรณไม้มากที่สุด คือ สถานีเก็บตัวอย่างที่ 3 ห้วยแม่ป่าไผ่ บริเวณห้วยงาน พบพรรณไม้จำนวน 8 ชนิด 6 วงศ์ ได้แก่ บอน (*Colocasia esculenta*) กกสามเหลี่ยมเล็ก (*Cyperus imbricatus* Retz) อ้อ อ้อหลวง (*Arundo donax* L.) หญ้าแดง หญ้าแพรกแดง (*Ischaemum rugosum* Salisb) ผักไผ่น้ำ (*Polygonum* sp) สร้อยทับทิม (*Persicaria barbata* (L.) H.Hara) ไมยราบยักษ์ (*Mimosa pigra*) และไคร้ (Homonoia riparia)

ตารางที่ 5.2.5-3 ชนิดของพรรณไม้ที่พบจากการสำรวจตามโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่ เดือนกุมภาพันธ์ 2567

วงศ์	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อไทย	สถานีเก็บตัวอย่าง		
			1	2	3
Araceae					
	<i>Colocasia esculenta</i> (L.) Schott	บอน	+	+	+
Cyperaceae					
	<i>Cyperus imbricatus</i> Retz	กกสามเหลี่ยมเล็ก			+
Poaceae					
	<i>Arundo donax</i> L.	อ้อ อ้อหลวง			+
	<i>Ischaemum rugosum</i> Salisb	หญ้าแดงหญ้าแพรกแดง			+
Polygonaceae					
	<i>Polygonum</i> sp	ผักไผ่น้ำ			+
	<i>Persicaria barbata</i> (L.) H.Hara	สร้อยทับทิม			+
Mimosaceae					
	<i>Mimosa pigra</i> (L.)	ไมยราบยักษ์	+	+	+
Euphorbiaceae					
	<i>Homonoia riparia</i> Lour.	ไคร้	+	+	+
Amaranthaceae					
	<i>Celosia argentea</i> L.	หงอนไก่ไทย		+	

รูปที่ 5.2.5-3 การศึกษาดัชนีความสมบูรณ์เพศ ที่สำรวจพบในโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่ ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - เมษายน 2567

สร้อยทับทิม (*Persicaria barbata* (L.) H.Hara)

หงอนไก่ไทย (*Celosia argentea* (L.)

ไคร้หน้า (*Homonoia riparia*)

บอน *Colocasia esculenta* (L.) Schott

กกสามเหลี่ยมเล็ก (*Cyperus imbricatus* Retz)

ไมยราบยักษ์ (*Mimosa pigra*)

รูปที่ 5.2.5-4 พรรณไม้ที่สำรวจพบในโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่ฯ ในเดือนกุมภาพันธ์ 2567

9. ปัญหาและอุปสรรค

9.1 เนื่องจากปริมาณน้ำที่น้อยมาก ทำให้ไม่สามารถดำเนินการเก็บตัวอย่างได้ จึงดำเนินการสำรวจสถานีเก็บตัวอย่างที่ 1 – 3 เบื้องต้นในเดือนกุมภาพันธ์ 2567 เพื่อประเมินปริมาณน้ำและสภาพแวดล้อมโดยรวม

9.2 ตามแผนการดำเนินงานจะดำเนินการเก็บตัวอย่างครั้งที่ 1 ในเดือนมิถุนายน 2567

5.2.6 แผนการติดตามตรวจสอบด้านสภาพเศรษฐกิจและสังคม

1. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาแหล่งน้ำของกรมชลประทาน นับว่าเป็นงานที่มีความสำคัญ และมีประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมหลายประการ ได้แก่ การจัดหาน้ำชลประทาน การจัดหาน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการบรรเทาอุทกภัย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาแหล่งน้ำหรือการดำเนินโครงการชลประทานมักก่อให้เกิดผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ คุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ ตลอดจนคุณค่าต่อคุณภาพชีวิตทั้งในด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนป้องกันและแก้ไขผลกระทบ รวมทั้งกำหนดแผนการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงาน ป้องกันและแก้ไขผลกระทบ เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมด้านลบให้น้อยที่สุด หรือหลีกเลี่ยงมิให้เกิดขึ้น และส่งเสริมผลกระทบด้านบวก โดยแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการชลประทาน ประกอบด้วย 2 แผนหลัก คือ แผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแผนปฏิบัติการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ แผนการติดตามตรวจสอบสภาพเศรษฐกิจ สังคม ถูกบรรจุไว้ภายใต้แผนปฏิบัติการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยการติดตามตรวจสอบสภาพเศรษฐกิจและสังคมของโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

สำหรับการศึกษารั้วนี้ เป็นการติดตามผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (ระยะก่อนก่อสร้าง) ซึ่งเป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันของโครงการ ทั้งในแง่สภาพความเป็นอยู่ รวมถึงข้อกังวล ข้อคิดเห็น ความคาดหวังที่มีต่อโครงการ จากผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ อันเป็นอีกหนึ่งกลไกที่สำคัญในการติดตามตรวจสอบด้านเศรษฐกิจสังคม ซึ่งจะช่วยเหลือข้อมูลกิจกรรมพื้นฐานทั้งของกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบและกลุ่มผู้รับผลประโยชน์ทั้งในระยะก่อสร้าง และเมื่อดำเนินงานโครงการสมบูรณ์แล้วจะทำให้สามารถทำการติดตามผลการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ในระดับพื้นที่ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ รวมถึงการมีข้อมูลที่จะช่วยในการวางแผนแก้ไขผลกระทบและสภาพเศรษฐกิจและสังคม และพัฒนาชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาวต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อติดตามตรวจสอบสถานภาพและการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจสังคมที่เกิดขึ้นทั้งทางบวกและทางลบ รวมถึงความคิดเห็นที่มีต่อโครงการ เพื่อเป็นฐานข้อมูลของสภาพปัจจุบันก่อนการเปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคตช่วงระยะก่อสร้าง และระยะดำเนินการ ในการวางแผนแก้ไขผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม และแนวทางในพัฒนาชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

3. งบประมาณ 350,000 บาท

4. ระยะเวลาการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

5. พื้นที่ดำเนินงาน พื้นที่รับผลกระทบและพื้นที่รับผลประโยชน์ ตำบลนาคอเรือและตำบลฮอด อำเภอสอด จังหวัดเชียงใหม่

6. วิธีการดำเนินงาน

6.1 ลงพื้นที่สำรวจความก้าวหน้าในการก่อสร้างบริเวณหัวงานและสำรวจสภาพพื้นที่รับผลประโยชน์ของโครงการ

6.2 รวบรวมข้อมูลเบื้องต้นจากเจ้าหน้าที่สำนักงานก่อสร้างชลประทานขนาดกลางที่ 1 เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลและผู้นำชุมชนในพื้นที่โครงการ

6.3 หรือกับผู้รับจ้างการซึ่งดำเนินการเก็บข้อมูลโดยมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน

6.4 ร่วมออกแบบ แบบสอบถามสำหรับการติดตามตรวจสอบสภาพเศรษฐกิจและสังคมให้มีความเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่

6.5 ประสานกับผู้นำหมู่บ้านเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจก่อนลงพื้นที่สำรวจข้อมูลช่วงเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม พ.ศ. 2567

7. ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานเพื่อสำรวจสภาพพื้นที่ทั้งพื้นที่รับผลกระทบและพื้นที่รับผลประโยชน์ โดยรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นร่วมกับเจ้าหน้าที่สำนักงานก่อสร้างชลประทานขนาดกลางที่ 1 และผู้นำชุมชน เพื่อรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นมาปรับใช้ในการออกแบบแบบสอบถาม และวางแผนการดำเนินงานให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ รวมทั้งหารือกับผู้รับจ้างซึ่งดำเนินการ โดยมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ในรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับระยะเวลา ทั้งนี้ ในการสำรวจสภาพพื้นที่รับผลกระทบและประโยชน์ ในเบื้องต้นสามารถสรุปประเด็นในภาพรวมได้ดังนี้

7.1 ข้อวิตกกังวล

1) ช่วงระยะก่อสร้าง จะมีการขนวัสดุก่อสร้างผ่านหมู่บ้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นเส้นทางที่คนในชุมชนใช้สัญจรอยู่ประจำ มีความกังวลอาจจะเกิดอันตรายต่อชาวบ้านที่ใช้ถนนในพื้นที่ดังกล่าว

2) ชาวบ้านมีความกังวลจะส่งผลกระทบต่อการดำรงชีพ ในส่วนของการหาของป่า และปศุสัตว์

7.2 สิ่งที่คาดหวังจากโครงการ

1) เกษตรกรคาดว่าหากได้ใช้น้ำเพื่อการเกษตร จะทำให้สามารถปลูกพืชได้หลากหลายชนิด ผลผลิตเพิ่มสูงขึ้น และช่วยในเรื่องการลดต้นทุนการผลิต

2) หากโครงการแล้วเสร็จ ชุมชนอยากให้มีการพัฒนาด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ในพื้นที่บริเวณใกล้บ้านดินตอก

3) หากโครงการก่อสร้างแล้วเสร็จ คาดว่าจะสามารถใช้ประโยชน์จากน้ำ ในการป้องกันไฟฟ้าในบริเวณพื้นที่รอบโครงการ

4) ช่วงระยะก่อสร้าง อยากให้มีการจ้างแรงงานท้องถิ่นในชุมชน เป็นการเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่งช่วงนอกฤดูการเพาะปลูก

5) เศรษฐกิจชุมชน การท่องเที่ยว ค้าขาย คาดว่าจะดีขึ้น เป็นการกระจายรายได้ มีแนวโน้มไปในทางที่ดีขึ้น

6) คนในชุมชนในเขตพื้นที่โครงการอยากให้มีการก่อสร้างให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์จากอ่างเก็บน้ำโดยเร็ว

รูปที่ 5.2.6-1 ลำห้วยแม่ป่าไผ่

รูปที่ 5.2.6-2 ลักษณะการทำเกษตรในพื้นที่รับประโยชน์

รูปที่ 5.2.6-3 การเข้าพื้นที่พบผู้นำ เพื่อรวบรวมข้อมูลสภาพพื้นที่เบื้องต้น

รูปที่ 5.2.6-4 มหาวิทยาลัยแม่โจ้ลงพื้นที่รวบรวมข้อมูล

5.2.7 แผนการติดตามตรวจสอบด้านสัตว์ป่า

1. หลักการและเหตุผล

การดำเนินโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่ ทำให้ต้องอพยพโยกย้ายสัตว์ป่าออกไปอาศัยและหากินในพื้นที่ข้างเคียงอ่างเก็บน้ำในระยะดำเนินการ ซึ่งสัตว์ป่าอาจได้รับผลกระทบเนื่องจากเป็นพื้นที่มีศักยภาพในด้านรองรับการอยู่อาศัยของสัตว์ป่าดีกว่าในพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมเป็นอ่างเก็บน้ำ หรือสัตว์ป่าได้ประโยชน์เนื่องจากมีแหล่งอาศัยและหากินมากขึ้นเนื่องจากพื้นที่มีสภาพนิเวศดีกว่า หรือสัตว์ป่าได้รับผลกระทบบ้างแต่อาศัยและหากินในพื้นที่โดยรอบอ่างเก็บน้ำได้ตามปกติ จึงควรมีการติดตามตรวจสอบด้านสัตว์ป่า ซึ่งเป็นการตรวจสอบศักยภาพของพื้นที่โดยรอบอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่ ในระยะดำเนินการในการรองรับการอยู่อาศัยและเป็นพื้นที่หากินของสัตว์ป่า รวมทั้งตรวจสอบประโยชน์ของการมีอ่างเก็บน้ำต่อสัตว์ป่า ทั้งนี้การติดตามความหลากหลายชนิดสัตว์ป่าเป็นการตรวจสอบมาตรการการป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่ดำเนินการเมื่อมีการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ และหากมีผลกระทบเกิดขึ้นจะสามารถปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมและมาตรการให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่ทั้งในระยะก่อสร้างและระยะดำเนินการ

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหลากหลายชนิดของสัตว์ป่าในพื้นที่โดยรอบอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่ และการเปลี่ยนแปลงปริมาณประชากรตลอดจนการแพร่กระจายของสัตว์ป่าแต่ละชนิด

2.2 เพื่อให้มีฐานข้อมูลใช้เปรียบเทียบกับช่วงเวลาเริ่มต้นในช่วงการเตรียมการก่อสร้างช่วงก่อสร้าง และภายหลังการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน

4. งบประมาณ 500,000 บาท

5. ระยะเวลาการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

6. พื้นที่ดำเนินงาน พื้นที่โดยรอบอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่ ในรัศมี 3 กิโลเมตร

7. วิธีการดำเนินงาน ดำเนินการศึกษาความหลากหลายชนิดและประเมินระดับความชุกชุมของสัตว์ป่า 4 กลุ่ม ได้แก่ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม นก สัตว์เลื้อยคลาน และ สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก และศึกษาสภาพนิเวศของพื้นที่เพื่อตรวจสอบการแพร่กระจายของสัตว์ป่าในพื้นที่โดยรอบอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่ แล้วเปรียบเทียบกับข้อมูลก่อนมีอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่ เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงความหลากหลาย ชนิดความชุกชุมตลอดจนการแพร่กระจายของสัตว์ป่าทั้ง 4 กลุ่ม และเพื่อตรวจสอบแนวโน้มผลกระทบของการมีอ่างเก็บน้ำต่อสัตว์ป่า ทั้งผลกระทบโดยตรงและผลกระทบโดยอ้อม เพื่อใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เป็นพื้นฐานในการปรับปรุงมาตรการป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบที่ได้เสนอแนะไว้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่

8. ผลการดำเนินงาน

อยู่ระหว่างดำเนินการจ้างผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะรายงานผลการดำเนินงานในเล่มถัดไป

5.2.8 แผนการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนป้องกันแก้ไขและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านน้ำใช้เพื่อการเกษตรกรรม การอุปโภคบริโภค รักษาระบบนิเวศท้ายน้ำ และเกิดผลกระทบต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่สำคัญหลายประการ ทั้งในระยะก่อสร้างและระยะดำเนินการ จึงได้กำหนดมาตรการและแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไข และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมแล้ว และเพื่อให้กรมชลประทานสามารถติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเสนอแผนการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผน เป็นการติดตามตรวจสอบและนำไปสู่การพัฒนาโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่ที่ยั่งยืน เป็นประโยชน์คู่กับชุมชนต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ รวมทั้งตรวจสอบประสิทธิภาพของแผนงานต่างๆ เพื่อนำมาปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบ สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน

4. งบประมาณ 500,000 บาท

5. ระยะเวลาการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

6. พื้นที่ดำเนินงาน พื้นที่โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่

7. วิธีการดำเนินงาน

7.1 ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรการและแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไข และแผนปฏิบัติการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของหน่วยงานต่างๆ โดยร่วมสำรวจในภาคสนาม ทั้งในระยะก่อสร้างและระยะดำเนินการ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการปฏิบัติงานของแผนงานที่ได้เสนอ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรการและข้อเสนอแนะที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

7.2 รายงานสรุปผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ จัดทำงบประมาณและแผนการดำเนินงาน

7.3 ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรการและแผนปฏิบัติการ และจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติการ ฯ ส่งสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปีละ 2 ครั้ง

8. ผลการดำเนินงาน

สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน ได้ดำเนินการติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยมีการลงพื้นที่โครงการเพื่อสำรวจและติดตามแผนงานของหน่วยงานต่าง ๆ อีกทั้งจัดประชุมติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานที่เข้าไปปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2567 กรมชลประทานได้จัดประชุมพิจารณาแผนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและแผนติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยแม่ป่าไผ่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ครั้งที่ 1/2567 ณ ห้องประชุมริมน้ำ โครงการชลประทานเชียงใหม่ ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้รับเกียรติจากนายจิรินทร์ คงศรีเจริญ ผู้อำนวยการโครงการชลประทานเชียงใหม่ เป็นประธานการประชุม

พร้อมด้วย นายสุกิจ เรือนเป้ง นายช่างชลประทานชำนาญงาน และนายมหิทธิ์ วงศ์ษาผู้อำนวยการส่วนสิ่งแวดล้อม นางสาววิริยาภรณ์ รัตนไพบูลย์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ ดำเนินการเป็นเลขานุการในที่ประชุมพร้อมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานท้องถิ่น จำนวน 12 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 1 สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 16 ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงน้ำจืดลำพูน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ สำนักป้องกันควบคุมโรคที่ 1 เชียงใหม่ กองโรคติดต่อทั่วไป ศูนย์วิจัยเกษตรหลวงเชียงใหม่ สำนักประมงจังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงใหม่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์อุทกวิทยาชลประทานภาคเหนือตอนบน และองค์การบริหารส่วนตำบลนาคอเรือ เพื่อร่วมชี้แจงรายละเอียดแผนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและแผนติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม จำนวน 18 แผนงาน โดยร่วมหารือและนำเสนอแผนการดำเนินงานตามแผนงบประมาณปี พ.ศ. 2567 ทั้งนี้ได้เสนอให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพิ่มเติมเมื่อมีการอบรมเกษตรกร โดยขอให้เพิ่มหัวข้อการอนุรักษ์ดินและน้ำ เนื่องจากบริเวณโดยรอบหมู่บ้านต้นตก เป็นป่าเต็งรังจึงเห็นควรให้ความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ดินและน้ำ

รูปที่ 5.2.8-1 การประชุมพิจารณาแผนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมและแผนติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 1/2567 เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2567